

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI

GMINNEGO PROGRAMU

WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MYŚLENICE NA LATA 2015-2017

Marzec 2018

Zgodnie z art. 179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 332 z późn. zm.)- *W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.*

Realizacja Programu w 2017 roku przebiegła zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Myślenicach nr 100/XV/2015 z dnia 21 października 2015r. w sprawie uchwalenia *Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Myślenice na lata 2015-2017.*

Głównym celem Programu jest *Wielopłaszczyznowe wsparcie rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz rodzin niewydolnych wychowawczo prowadzące do poprawy jakości życia, a przez to zapobieganie degradacji rodzin.*

Program adresowany jest do rodzin zamieszkujących Gminę Myślenice, zwłaszcza do rodzin mających problemy opiekuńczo - wychowawcze, zagrożonych odebraniem dzieci i umieszczeniem ich w pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie.

W minionym roku tak jak i w poprzednich dwóch latach Program realizowany był przez współpracujące ze sobą instytucje powołane do pracy z rodziną i na rzecz rodziny.

Cel strategiczny 1: Zapobieganie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka poprzez:

- a. Systematyczne diagnozowanie warunków życia i potrzeb rodzin o niskim statusie materialnym możliwe było podczas przeprowadzania w terenie przez pracowników socjalnych wywiadów środowiskowych. Pracownicy w 13 rejonach pracy socjalnej łącznie przeprowadzili 1761 rodzinnych wywiadów środowiskowych. Podobne dane pozyskiwali w swojej pracy nauczyciele i wychowawcy placówek oświatowych z terenu Gminy Myślenice. Z przedstawionych danych wynika, że przeprowadzili oni 380 wywiadów rodzinnych.
- b. Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej W okresie sprawozdawczym z różnych form wsparcia Ośrodka skorzystały 694 rodziny, z czego wyłącznie pracą socjalną objęto 147 rodzin, a 547 rodzin i osób dodatkowo objęto pomocą finansową.

Wśród rodzin objętych pomocą jest 128 rodzin z dziećmi, z czego 47 to rodziny wielodzietne (z trójką i więcej dzieci) oraz 328 jednoosobowych gospodarstw domowych. Wśród rodzin z dziećmi 77 to rodziny niepełne, z czego wielodzietnych jest 19.

Powody korzystania z pomocy Ośrodka, przedstawiają się następująco:

W roku 2017 Ośrodek zarejestrował 5 osób **bezdolnych**, które zostały zaopatrzone zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Dwie osoby zostały umieszczone przez okres zimowy w schronisku.

Bezrobocie, dotykało 110 osób, wśród których dominowały osoby sprofilowane w trzeciej grupie.

Z **zakładów karnych** w 2017 roku powróciło 7 osób, tj. o 2 osoby mniej niż w roku poprzedzającym.

Wśród dominujących problemów, jakie najczęściej dotyczą rodziny będące pod opieką ośrodka na pierwszym miejscu od lat są niepełnosprawność i długotrwała choroba.

Problem osób niepełnosprawnych dotyczy 393 osoby w tym 26 dzieci i 367 osób dorosłych. Wśród niepełnosprawnych 17 dzieci ma poniżej 16 roku życia a 9 powyżej 16 roku życia. Natomiast wśród dorosłych 166 osób posiada znaczny stopień niepełnosprawności i 143 osoby umiarkowany stopień.

Nadal przez cały rok współpracowano ze Środowiskowym Domem Samopomocy „Magiczny Dom” 21 osób powyżej 25 roku życia, które ukończyły edukację w OREW, może tam otrzymać wsparcie i kompensować skutki niepełnosprawności.

W roku sprawozdawczym 213 rodzin objętych było pomocą w formie świadczeń opiekuńczych w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny; w tym świadczeniami pielęgnacyjnymi objęto – 114 rodzin, specjalnymi zasiłkami opiekuńczymi – 46 rodzin i zasiłkami dla opiekunów – 53 rodziny. Z kolei zasiłki pielęgnacyjne wypłacano 682 osobom.

Problem długotrwałej choroby dotykał 393osób.

Choroba alkoholowa dotyka 36 osób. W 20 przypadkach pracownicy socjalni wystąpili do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wnioskiem o podjęcie stosownych działań.

Z uwagi na możliwość marnotrawienia środków w 38 rodzinach przyznane świadczenia realizowane były w formie rzeczowej.

Dużym problemem jest też **problem związany z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą i w prowadzeniu gosp. domowego.**

W roku sprawozdawczym z pomocy ośrodka z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych skorzystały 74 rodziny, w tym:

- z pomocy asystenta rodziny skorzystało 37 rodzin;
- z pomocy specjalistów CPD skorzystały 43 rodziny
- z pomocy finansowej 74 rodziny
- z pomocy ŚSS skorzystało 7 rodzin

2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

a. Udzielanie stypendiów i zasiłków szkolnych

Zadanie to realizowane było przez Wydział Edukacji Kultury i Sportu. W roku 2017 pomocą w formie stypendiów szkolnych objęto 238 rodzin. Ze stypendiów socjalnych skorzystało 501 dzieci.

Pomocą w formie zasiłków szkolnych, przyznawanych uczniom przejściowo w związku z ich trudną sytuacją materialną z powodu zdarzenia losowego w roku sprawozdawczym, objęto 4 rodziny w tym 8 dzieci.

b. Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych i klubów dla dzieci i młodzieży

W Gminie Myślenice prowadzone są dwie świetlice wiejskie przy OSP w Drogini i Porębie. Deklaruje w nich udział 140 młodych ludzi z Gminy Myślenice. W Myślenicach funkcjonuje jedna Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna, o której informacje znajdują się poniżej.

c. Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży

W szkołach realizowano 102 programy edukacyjne i profilaktyczne. Łącznie brało w nich udział około 3350 dzieci i młodzieży. Były to min.:

- program „*Nie pal przy mnie proszę*”, program mający na celu uświadomienie jakie szkody w organizmie wyrządza bierne palenie.

- programy edukacyjne *Czyste powietrze wokół nas, mamao, tato wolę wodę, Trzymaj formę, Znajdź rozwiązanie – nie bierz, Odblaskowa szkoła, Przyroda wokół nas itp.*

d. Podnoszenie wiedzy i świadomości rodziców w zakresie potrzeb edukacyjnych i rozwojowych swoich dzieci

Placówki oświatowe z terenu Gminy Myślenice organizowały dla rodziców spotkania, szkolenia i konferencje. Łącznie zorganizowano 252 takie spotkania i wzięło w nich udział prawie 3000 rodziców.

Dotyczyły one m.in.: współpracy rodziców z przedszkolami, kształtowania bezpiecznego zachowania w sieci, zebrania grupowych oraz indywidualnych z rodzicami.

229 rodzin zostało objętych poradnictwem rodzinnym.

Placówki oświatowe przeprowadziły 25 warsztatów mających na celu podnoszenia wiedzy praktycznej rodziców z zakresu wychowania i opieki nad dzieckiem poprzez udział w spotkaniach edukacyjnych, w których brało udział prawie 640 uczestników.

192 rodziny skorzystały z poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego czy mediacji.

- e. Popieranie aktywności dzieci i młodzieży poprzez sport, turystykę i rekreację

Znając wartość zdrowia Gmina ciągle podejmuje działania popierające aktywność dzieci i młodzieży poprzez sport, turystykę i rekreację. Na terenie Myślenic działają **33** kluby dziecięco – młodzieżowych, zrzeszających około **2400** osób.

- f. Rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach organizowanych przez MOKIS oraz Centrum Sportu i Rekreacji w Myślenicach

Zajęcia organizowane przez Myślenicki Ośrodek Kultury i sportu to min. : zajęcia plastyczne, zajęcia muzyczne, „Modelarstwo”, zajęcia teatralne, Koło szachowe, „ZUMBA KIDS”, konkurs recytatorski, Akademia Wyobraźni, Mały Festiwal Form Artystycznych itp. W ciągu roku z różnych form zajęć korzysta prawie 7 000 dzieci. Sprzedano 872 bilety do kina na MKDR oraz 293 bilety na zajęcia dla dzieci i młodzieży.

Centrum Sportu i Rekreacji w Myślenicach nie organizowało żadnych zajęć pozwalających na rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży.

- g. Propagowanie integracyjnych form wychowania, opieki, nauczania, dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

W roku szkolnych 2017/2018 odnotowano 9 klas integracyjnych do których uczęszcza 28 dzieci.

Cel strategiczny 2: Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

1. Wzmocnienie i podnoszenie umiejętności rodzicielskich w rodzinach dysfunkcyjnych

- a. Podnoszenie wiedzy praktycznej rodziców z zakresu wychowania i opieki nad dzieckiem poprzez udział w warsztatach edukacyjnych

Zadanie to realizowane było przez asystentów rodzinnych zatrudnionych przez MGOPS. W roku sprawozdawczym Ośrodek zatrudnił 2 asystentów na umowę o pracę w zadaniowym systemie czasu pracy. Trzeci asystent zatrudniony od lipca na umowę o pracę organizował i tworzył pomoc zgodnie z nową ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystenci w ciągu roku pracowali z 37 rodzinami i pomocą obejmowali w nich 97 dzieci. Napisali 28 Indywidualnych Planów Pracy z poszczególnymi członkami rodzin, oraz 56 Okresowych

ocen sytuacji rodzin, z czego 8 ocen zostało przesłanych do sądu na jego wniosek zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 17. Asystenci brali udział w posiedzeniach 153 Zespołów ds. wspierania rodziny.

W ciągu roku zaprzestano pracować z 16 rodzinami; z 8 z powodu osiągnięcia celu i z 8 z powodu zaprzestania współpracy. Średniorocznie asystenci pracowali z rodzinami 8 miesięcy tj. o 3 mies. dłużej niż w roku poprzedzającym.

W roczny harmonogram pracy asystentów wpisana została organizacja i prowadzenie dwóch edycji szkoleń edukacyjnych dla rodziców pn. *Mini Akademii Rodzica*.

Edycja wiosenna odbyła się na przełomie miesięcy maja i czerwca, natomiast edycja jesienna na przełomie października i listopada. Obydwie edycje to cykl sześciu spotkań o różnorodnej tematyce. Zajęcia prowadzone są w formie wykładów i warsztatów. Wiosenna edycja prowadzona była pod hasłem „Stres i lęki-uciekać czy nauczyć się z nimi radzić. Jak pomóc samemu sobie i dziecku radzić sobie ze stresem.”, a jesiennej „Organizacja czasu. Jak pogodzić wychowywanie dzieci z obowiązkami domowymi.” W obydwu edycjach brało udział po 28 rodziców.

Prócz ww. zadań asystenci 1 raz w tygodniu pełnią dyżury w CPD, w czasie których istnieje możliwość spotkania się z rodzicami, rodzinami przeżywającymi problemy opiekuńczo wychowawcze. Poradą w tym zakresie służy również 13 pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej i pracy z rodziną.

b. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysami i wykluczeniem społecznym

W przypadku rodzin zagrożonych kryzysami i wykluczeniem społecznym podejmowanych jest kilka działań:

- a) procedura postępowania w przypadku konieczności zastosowania art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych MGOPS w Myślenicach.

W 2017 roku nie było konieczności stosowania tej procedury, w wyniku przemocy nie odebrano rodzinom żadnego dziecka

- b) działania wynikające z prac Zespołu Interdyscyplinarnego:

W 2017 roku Zespół podejmował działania w stosunku do 79 rodzin, w których żyje 216 osób w tym 60 dzieci.

Powołano 57 nowych grup roboczych, które spotkały się 307 razy i udzieliły pomocy 216 osobom żyjącym w rodzinach dotkniętych przemocą.

- c) pomoc specjalistów:

w formie: poradnictwa prawnego – udzielono pomocy 18 osobom, poradnictwa psychologicznego – 45 osobom (w tym 5 –ro dzieci), 3 sprawców przemocy poddało się leczeniu odwykowemu, 70 osobom uwikłanym w przemoc udzielono poradnictwa socjalnego. Pracownicy socjalni 318 razy wychodzili w celu monitorowania sytuacji w rodzinach, w których zanotowano przemoc.

d) procedura przyznawania asystenta rodzinnego –

w roku sprawozdawczym 2017 12 razy skorzystano z procedury przyznawania asystenta rodziny(w tym 2 razy z ustawy „Za życiem”) i pracownicy socjalni zawnieśli o przyznanie tej formy pomocy 10 nowym rodzinom. W ciągu całego 2017 roku asystenci mieli pod swoją opieką 37 rodzin, w których wychowuje się 73 dzieci. Zakończono pracę z 16 rodzinami, przede wszystkim ze względu na brak chęci współpracy ze strony rodzin (8), oraz ze względu na osiągnięcie zamierzonych celu (8). Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną to 8 miesięcy w roku. Zgodnie z nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, asystent powinien pracować jednocześnie z nie więcej niż 15 rodzinami.

e) Wobec rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej

MGOPS w Myślenicach podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy w szczególności przez:

- ✚ analizę sytuacji rodzinnej i środowiska rodzinnego oraz przyczyn powstawania kryzysu w rodzinie;
- ✚ rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- ✚ wzmocnienie funkcji rodziny;
- ✚ podnoszenie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- ✚ przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- ✚ pomoc w integracji rodziny;

Zgodnie z Programem prowadzono działania względem rodzin tzw. dysfunkcyjnych, jak również w ramach działań profilaktycznych względem rodzin zagrożonych patologią. Adresatami programu są w szczególności rodziny z dzieckiem bądź dziećmi:

- ✓ przeżywające trudności;
- ✓ zagrożone sytuacją kryzysową;
- ✓ umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- ✓ wymagające wspomagania wychowawczej funkcji, po powrocie dziecka bądź dzieci do rodziny naturalnej;

W roku sprawozdawczym postanowieniem sądu do placówek opiekuńczych skierowano 4-ro dzieci, a do rodzin zastępczych 1 dziecko. Łącznie w ciągu roku w pieczy zastępczej przebywało 20

dzieci z terenu Gminy Myślenice. Z czego w rodzinach zastępczych przebywało 6 dzieci, a 14 w różnego typu placówkach opiekuńczych. W ciągu roku sprawozdawczego pieczę zastępczą opuściło 4 dzieci.

Na podstawie zebranej w ciągu roku dokumentacji można określić najczęstsze przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, należą do nich: uzależnienia rodziców zwłaszcza od alkoholu, przyjęcie nieodpowiedniej postawy rodzica, rażące zaniedbania wychowawcze, brak współpracy z instytucjami.

Gmina w zależności od długości pobytu dzieci w pieczy ponosiła odpłatność w wysokości 10% (do roku pobytu dziecka w pieczy) 30%(drugi rok pobytu w pieczy zastępczej)50% (trzeci rok i kolejne lata pobytu dziecka w pieczy) kosztów utrzymania dzieci.

Powyższe działania realizowane były w oparciu o trzy grupy wydatków:

1. Wydatki związane z pobytem dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych – na kwotę 139 016zł .
2. Wydatki związane z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych- na kwotę 25 974zł.
3. Wydatki związane z pracą Asystenta – na kwotę 162 513zł . z czego z dotacji z budżetu państwa – 20 807 zł., z FP – 39 899 , a z ustawy „Za życiem” 61 856zł.

Przy Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Myśleniach działa Centrum Profilaktyczno Dydaktyczne, w którym zatrudnieni są specjaliści tj. mediator, pedagog prawnik, logopeda, psycholog ds. dzieci i młodzieży i psycholog ogólny udzielający specjalistycznych porad. W roku 2017 w Centrum Profilaktyczno-Dydaktycznym świadczone były usługi w zakresie: profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej (w szczególności z zakresu przeciwdziałania nadużywaniu alkoholu i używania środków odurzających), pomocy terapeutycznej, pomocy psychologicznej, mediacji, pomocy pedagogicznej, pomocy logopedycznej, pomocy prawnej, pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy domowej.

W roku sprawozdawczym specjaliści zatrudnieni w CPD pracowali z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, podejmowali działania w związku z rozpoznawaniem zagrożeń, udzielaniem wsparcia w sytuacjach kryzysowych oraz zwiększali umiejętności wychowawcze rodziców. W roku 2017 w Centrum Profilaktyczno- Dydaktycznym udzielono w sumie 1 070 porad/konsultacji oraz przeprowadzono 638 specjalistycznych indywidualnych spotkań terapeutycznych (157 zajęć z psychologiem ds. dzieci i młodzieży, 90 z pedagogiem, 391 z logopedą).

W 2017r. z pomocy psychologicznej skorzystało 57 osób (49 rodzin) z terenu Miasta i Gminy Myślenice (udzielono 752 porady). Podobnie jak w poprzednich latach, najczęściej zgłaszanym problemem było nadużywanie lub/i szkodliwe picie alkoholu przez bliską osobę, członka

rodziny. Dominujący problem związany z alkoholem w rodzinie został potwierdzony w wywiadzie u 38 osób.

Z poradnictwa psychologicznego skorzystało 57 osób dorosłych i 58 dzieci. 25 osób zgłosiło się do psychologa ogólnego w związku z konfliktem w rodzinie. Psycholog/mediator udzielił im porad na temat mediacji, jej zastosowania, możliwych korzyści, ale również ograniczeń w stosowaniu (głównie sprawy, gdzie jest zdiagnozowana przemoc lub/i problem z alkoholem). Psycholog/mediator udzielił 38 porad związanych z mediacją.

Prawnik udzielił 151, a pedagog udzielił 90 porad.

Drugim z elementów CPD jest placówka wsparcia dziennego - Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna. Jej celem jest podejmowanie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci i młodzieży, w szczególności pochodzącej z rodzin obciążonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, poprzez łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, eliminowanie zaburzeń zachowania oraz stwarzanie szansy do pokonywania niekorzystnych uwarunkowań w domu rodzinnym, został osiągnięty w zadowalającym stopniu.

Do Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w 2017 roku zapisano w sumie 52 dzieci/młodzieży. Do świetlicy uczęszczało średnio 14 dzieci dziennie. Odbyło się w sumie 971 zorganizowanych zajęć w budynku oraz 82 zajęć/ wycieczek poza budynkiem, dodatkowo zostało przeprowadzonych 23 grupowych zajęć terapeutycznych z psychologiem ds. dzieci i młodzieży oraz 49 grupowych zajęć socjoterapeutycznych.

25 wychowanków świetlicy zostało objętych indywidualną pomocą psychologiczną (103 zajęcia terapeutyczne, 64 porady/ konsultacje), 10 dzieci – pomocą logopedyczną (133 zajęć logopedycznych), 10 dzieci – pomocą pedagogiczną (90 zajęć korekcyjno- kompensacyjnych).

W placówce pedagodzy-wychowawcy prowadzili również pogadanki grupowe, jak i indywidualne rozmowy z dziećmi (85).

W 2017 roku dzieci uczęszczające do placówki zostały podzielone na dwie grupy ze względu na wiek. Grupę I stanowiła młodzież od klasy 5 szkoły podstawowej do 3 gimnazjalnej, Grupę II- dzieci od klasy 1- 4/5 szkoły podstawowej.

Strategie profilaktyczne wykorzystywane w Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej, to strategia alternatyw, informacyjna i edukacyjna.

STRATEGIA ALTERNATYW

Strategia realizowana poprzez działalność pozytywną (tj. zaangażowanie wychowanków w atrakcyjne i bezpieczne formy spędzania czasu wolnego) będącą alternatywą dla zachowań ryzykownych (tj. picia alkoholu, odurzania się, agresji i innych).

STRATEGIA INFORMACYJNA

Strategia realizowana poprzez prowadzenie rozmów indywidualnych oraz grupowych zajęć socjoterapeutycznych, podczas których dostarczano wychowankom informacji na temat skutków zachowań ryzykownych (m.in. czynnikach szkodzących zdrowiu, uzależnieniach, ich wpływu na człowieka oraz sposobach radzenia sobie z nimi).

Wychowankowie uczestniczyli w zajęciach z zakresu uzależnień od komputera, telewizji, internetu. Dla starszej grupy wiekowej dodatkowo zostały one poszerzone o zajęcia dot. szkodliwości palenia tytoniu, picia alkoholu, zażywania narkotyków i dopalaczy, a także uzależnień od telefonów komórkowych.

STRATEGIA EDUKACYJNA

Strategia realizowana m. in. poprzez prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych (grupowych), indywidualnych rozmów wychowawczych oraz indywidualnych spotkań z psychologiem, podczas których rozwijano u dzieci ważne umiejętności życiowe, m.in. takie jak: nawiązywanie relacji z innymi, rozwiązywanie problemów, określanie celów, asertywność, komunikację, umiejętność organizacji czasu wolnego, budowanie pozytywnego obrazu siebie. Profilaktyka uzależnień, obejmowała przede wszystkim działania ukierunkowane na rozwijanie mocnych stron i zasobów.

Ósrodek w ramach współpracy na rzecz rodziny i dla rodziny współpracuje z 36 gminnymi placówkami oświatowymi i z 5 powiatowymi, a także z 4 prywatnymi przedszkolami. Z PCPR, OIK, GKRPA, Strażą Miejską, Wydziałem Edukacji Kultury i Sportu, oraz z Wydziałem Mienia, MOKiS, MZWiK, z Sądem Rodzinnym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, Caritas *Betania* w Myślenicach, z PKPS, Fundacją *Archon +*, Fundacją *Anny Dymnej*, Fundacją *Wiosna*, z PUP, KPP, Stowarzyszeniem *Sursum Corda*, ze Związkiem *Polskich Kawalerów Maltańskich*, z PSP i OSP, Z ZUS, KRUS, Zakładem Energetycznym oraz innymi jednostkami pomocy społecznej z terenu powiatu i województwa.

Institucje gminne bezpośrednio zaangażowane w pracę z rodziną brały udział poprzez swoich przedstawicieli w spotkaniach Zespołu ds. Asysty Rodzinnej. W MGOPS odbyło się 6 takich spotkań.

2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży

W 2017 roku wpłynęło 101 wniosków do GKRPA z czego w 89 przypadkach wszczęto postępowanie z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do Sądu Rejonowego skierowano 58 wniosków o podjęcie leczenia odwykowego. W ramach prowadzonych postępowań komisja przeprowadziła rozmowy z 80 osobami – członkami rodzin w zakresie zmotywowania tych osób do podjęcia terapii dla osób współuzależnionych. W stosunku do 45 osób wobec, których prowadzono postępowanie podejmowano działania polegające na zmotywowaniu

ich do podjęcia terapii w systemie ambulatoryjnym lub stacjonarnym. Spośród tych 3 zadeklarowały chęć podjęcia leczenia w systemie stacjonarnym.

W siedmiu przypadkach komisja wszczęła procedurę „Niebieskiej Karty” a w trzech wystąpiła do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich.

GKRPA w 2017r. zrealizowała 2 programy profilaktyczne „Archipelag Skarbów” i „Rodzina na PLUS” w których łącznie wzięło udział ok. 380 osób.

W MGOPS pracownicy socjalni pracowali z 45 osobami u których występuje problem alkoholowy. W 20 przypadkach pracownicy socjalni wystąpili do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wnioskiem o podjęcie stosownych działań. Z uwagi na możliwość wystąpienia marnotrawienia środków, w 63 rodzinach przyznane świadczenia realizowane były w formie rzeczowej.

Komenda Powiatowa Policji w Myślenicach wystąpiła z 30 wnioskami do GKRPA. 147 spraw wobec nieletnich skierowano do Sądu Rejonowego w Myślenicach, w tym 15 spraw wobec nieletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu i 5 pod działaniem środków odurzających. Pozostałe sprawy to postępowanie w trybie art. 4 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich a także uciekinierzy z domów lub placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych. W Punkcie działają trzy grupy wsparcia:

- Grupa Wsparcia Anonimowych Alkoholików „Ukleina” – spotkania 2 razy w tygodniu,
- Grupa Wsparcia dla Osób Współuzależnionych Al-Anon „Wrzos” – spotkania 1 raz w tygodniu,

Od marca Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych, działała w Rynku pod nr 27. Pomieszczenia zostały samodzielnie zaadaptowane przez członków. Warunki zdecydowanie się polepszyły i spełniają oczekiwania członków grupy „Ukleina” i „Wrzos”. W spotkaniach uczestniczy średni 30 osób.

Grupa Wsparcia dla Rodziców mających problemy opiekuńczo-wychowawcze nadal spotykała się w budynku „Sokoła”. Grupa składa się z rodziców, którzy biorą udział w warsztatach edukacyjnych.

Cel strategiczny 3: Podnoszenie wiedzy i umiejętności osób pracujących z rodziną i na rzecz rodziny

W ubiegłym roku również stwarzano warunki umożliwiające angażowanie się dzieci z rodzin ubogich w życie kulturalne. Tradycją Ośrodka jest włączenie się w wakacyjne wyjazdy na kolonie.

W kolonii letniej organizowanej przez Fundację Muszkietarów w dniach 6.07-16.07.2016r. w Jastrzębiej Górze wzięło udział 3 dzieci.

Na letni wypoczynek, którego organizatorem było Kuratorium Oświaty w Krakowie pojechało 5 dzieci z ubogich rodzin. Wypoczynek organizowany był w miejscowości Podwilk.

Mając na uwadze dobro rodzin pracownicy socjalni oraz asystenci współpracowali ze Strażą Miejską, Policją, Prokuraturą, organizacjami pozarządowymi, ZUS, KRUS, Zakładem Energetycznym, MZWiK, Powiatowym Urzędem Pracy, Caritas Betania, PCPR, innymi jednostkami pomocy społecznej z terenu naszego powiatu i województwa. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu, a także wnioskowaniu do Kierownika Ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej przeprowadzili 1 794 różnego typu wywiady, w tym: 221 wywiadów pełnych, wykonywanych w rodzinach, które po raz pierwszy zgłosiły się o pomoc do Ośrodka, 1494 wywiady aktualizacyjne i 79 wywiadów alimentacyjnych. W tym 62 wywiady przeprowadzono dla celów przyznania dodatku mieszkaniowego, 151 dla celów przyznania świadczeń rodzinnych, 89 dotyczących pobytu w Środowiskowym Domu Samopomocy.

Wywiad środowiskowy jest narzędziem pracy każdego pracownika socjalnego na podstawie, którego rozpatrywany jest sposób pomocy rodzinie w formie: pieniężnej, niepieniężnej oraz pracy socjalnej. W trakcie przeprowadzania wywiadów pracownicy socjalni podpisali z podopiecznymi 127 kontraktów socjalnych. Kontrakt jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, która określa

sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej.

Po raz jedenasty pracownicy Ośrodka w porozumieniu z Zakonem Polskim Kawalerów Maltańskich, zorganizowali w grudniu Oplątek Maltańskich. Spotkanie to odbyło się w restauracji *Grzybek* w Stróży. Wzięło w niej udział 55 osób dorosłych i 45 dzieci. Wszyscy uczestnicy spotkania zostali obdarowani paczkami ufundowanymi przez lokalnych darczyńców i Zakon Polskich Kawalerów Maltańskich.

Dla efektywniejszej pracy z rodziną pracownicy socjalni i asystenci rodzinni brali udział w szkoleniach w celu podnoszenia swoich kompetencji. Ogółem pracownicy socjalni wzięli udział w 12 **szkoleniach zewnętrznych**, w jednym szkoleniu on-line oraz w jednym szkoleniu zorganizowanym dla wszystkich pracowników na terenie Ośrodka. Udział w szkoleniach podnosił umiejętności zawodowe pracowników, poszerzał ich dotychczasową wiedzę. Tematyka szkoleń była zróżnicowana i dotyczyła następujących dziedzin: realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracy z rodziną biologiczną, pracy asystenta rodziny, pracy z rodziną w której występuje przemoc oraz Programem 500 plus który został wprowadzony od 2016 roku. Prócz tego pracownicy socjalni i asystenci rodzinni korzystają regularnie z superwizji.

2. Działania profilaktyczne w zakresie zapobiegania degradacji i marginalizacji życia rodzinnego.

Podmiotami odpowiedzialnymi za monitorowanie środowisk zagrożonych dysfunkcją, analizę sytuacji rodzinnej i środowiska rodzinnego oraz przyczyn powstawania kryzysów w rodzinie oprócz Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Myśleniach są również Placówki Oświatowe z terenu Gminy Myślenice, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Organizacje Pożytku Publicznego-Fundacja Archon +.

Głównymi przyczynami powstawania kryzysów w rodzinach były:

- rozpad rodziny (rozwód rodziców);
- konflikty występujące w rodzinie;
- przemoc w rodzinie;
- nadużywanie alkoholu przez rodziców;
- niewydolność wychowawcza;
- praca jednego z rodziców za granicą;

Placówki Oświatowe podejmowała działania w celu wzmocnienia roli i funkcji rodziny. GKRPA wyszła naprzeciw oczekiwaniom placówek oświatowych i zorganizował program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów”. Wzięło w nich udział 167 uczniów i 120 rodziców. W programie profilaktycznym „Rodzina na PLUS” wzięło udział 214 osób, z czego 94 osoby brały udział w warsztatach pn. „Sposoby rozwiązywania konfliktów rówieśniczych” i „Cyber @ przemoc”. Szkoły organizowały również spotkania integracyjne tzw. *Dni otwarte szkoły* podczas których uczniowie mieli szansę zaprezentować swój dorobek przed rodzicami. Część szkół organizowało również pomoc materialną tj. paczki świąteczne dla najuboższych rodzin.

Do zadań Placówek Oświatowych należało również rozwijanie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziców. Przedszkola wywiązywały się z tej roli w następujący sposób: prowadzono pedagogizację rodziców podczas zebrań, spotkań indywidualnych oraz organizowanie w niektórych przedszkolach warsztatów dla rodziców. Nauczyciele wygłaszali prelekcje na wcześniej ustalone tematy, zapoznawano rodziców z systemem działań wychowawczych stosowanych w przedszkolu. Prowadzono programy profilaktyczne np. „Czyste powietrze wokół nas”, „Pływanie dla zdrowia”, „Kubusiowi przyjaciele”, „Jestem bezpieczny w przedszkolu”.

Szkoły podstawowe rozwijały umiejętności opiekuńczo- wychowawcze poprzez spotkania rodziców ze specjalistami ds. wychowania, pogadanki podczas wywiadówek, włączanie rodziców w działania opiekuńczo wychowawcze szkoły, indywidualne rozmowy z rodzicami, prelekcje ze specjalistami tj. policją, psychologiem, współpraca z asystentem rodziny i z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem. W szkołach realizowano programy *Nie pal przy mnie, proszę*, *Dam radę, moje dziecko i ja*, *bieg po zdrowie*, *Trzymaj formę*, *Śniadanie daje moc*, *Szklanka mleka* i wiele innych.

Gimnazja podobnie podchodziły do tematu rozwijania umiejętności opiekuńczo wychowawczych wśród rodzin. Prowadzono pedagogizację rodziców podczas zebrań oraz indywidualnych spotkań z rodzicami, oferowano wsparcie pedagoga i psychologa, umożliwiano dostęp do specjalistycznego poradnictwa, prowadzono cykliczne spotkania poszerzające wiedzę rodziców z zakresu rozwoju i potrzeb dziecka.

W 2017r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej nie realizował programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci oraz nie organizował podobnych zajęć dla rodziców.

3. Praca z rodziną wieloproblemową, dysfunkcyjną celem poprawy jakości życia i właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczej

W roku sprawozdawczym Ośrodek zatrudniał 2 asystentów na umowę o pracę w zadaniowym systemie czasu pracy. Trzeci asystent zatrudniony od lipca na umowę o pracę organizował i tworzył pomoc zgodnie z nową ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Zgodnie z cyt. ustawą kobiety mogą oczekiwać wsparcia w dwóch formach: finansowej (15 kobiet) i pomocowej, która świadczona jest przez asystentów rodziny (2 kobiety) i polega na koordynowaniu działań zmierzających do poprawy sytuacji, w której rodzina się znalazła.

Asystenci w ciągu roku pracowali z 37 rodzinami i pomocą obejmowali w nich 97 dzieci. Napisali 28 Indywidualnych Planów Pracy z poszczególnymi członkami rodzin, oraz 56 Okresowych ocen sytuacji rodzin, z czego 8 ocen zostało przesłanych do sądu na jego wniosek zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 17. Asystenci brali udział w posiedzeniach 53 Zespołów ds. wspierania rodziny.

W ciągu roku zaprzestano pracować z 16 rodzinami; z 8 z powodu osiągnięcia celu i z 8 z powodu zaprzestania współpracy. Średniorocznie asystenci pracowali z rodzinami 8 miesięcy tj. o 3 mies. dłużej niż w roku poprzedzającym.

W roczny harmonogram pracy asystentów wpisana została organizacja i prowadzenie dwóch edycji szkoleń edukacyjnych dla rodziców pn. *Mini Akademii Rodzica*.

Edycja wiosenna odbyła się na przełomie miesięcy maja i czerwca, natomiast edycja jesienna na przełomie października i listopada. Obydwie edycje to cykl sześciu spotkań o różnorodnej tematyce. Zajęcia prowadzone są w formie wykładów i warsztatów. Wiosenna edycja prowadzona była pod hasłem „Stres i lęki-uciekać czy nauczyć się z nimi radzić. Jak pomóc samemu sobie i dziecku radzić sobie ze stresem.”, a jesiennej „Organizacja czasu. Jak pogodzić wychowywanie dzieci z obowiązkami domowymi.” W obydwu edycjach brało udział po 28 rodziców.

W czerwcu na zakończenie warsztatów rodzicielskich zorganizowano „Piknik rodzinny”, którego głównym celem była integracja rodzin poprzez wspólne gry, zabawy i konkursy.

W pikniku udział wzięli uczestnicy warsztatów dla rodziców wraz z rodzinami, rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny i pracowników socjalnych. Piknik odbył się na terenie LKS „Orzeł” i wzięło w nim udział ponad 50 osób i dzieci.

Piknik udało się zorganizować dzięki życzliwości sponsorów, którymi byli lokalni przedsiębiorcy oraz UMiG Myślenice. Ufundowane zostały liczne nagrody rzeczowe.

Z kolei na zakończenie jesiennej edycji warsztatów dla rodziców zorganizowano w październiku *Festiwal Jesieni*. W Domu Katolickim przy ul. 3 Maja 1 a w Myślenicach zorganizowane zostały zajęcia ceramiczne, które zintegrowały zarówno uczestniczące w nich dzieci, ich opiekunów jak i seniorów z Miasta i Gminy Myślenice.

Asystenci rodziny:

- podpisali z rodzinami 28 Indywidualnych Planów Pracy z rodziną (zgodnie z art. 15 ust.1),
- sporządzili 56 okresowych ocen sytuacji rodziny zgodnie z art. 15 ust.1 pkt. 15,
- w przypadku 8 rodzin w Sądzie Rodzinnym składali opinie o rodzinie,
- współpracowali z Placówkami Opiekuńczo- Wychowawczymi w Lubniu, Domem Dziecka w Bochni, z Placówką Opiekuńczo Wychowawczą w Łabuniach, z rodzinami zastępczymi w Gdowie i Nowej Wsi.

Asystenci rodziny współpracowali między innymi z pracownikami socjalnymi, wychowawcami szkolnymi, wychowawcami Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej, specjalistami zatrudnionymi w Centrum Profilaktyczno- Dydaktycznym oraz kuratorami społecznymi i zawodowymi. Udzielali oni rodzinom wsparcia psycho-emocjonalnego oraz pomocy niezbędnej do osiągnięcia stabilnej sytuacji wychowawczej, skupiali się również na poprawie funkcjonowania rodziny w środowisku społecznym, poprawie relacji pomiędzy członkami rodziny. Plany pracy z

rodziną były konstruowane wspólnie z członkami rodziny celem wyeliminowania deficytów. Asystenci rodziny pracowali w formie zadaniowego czasu pracy, dzięki czemu ich praca była elastyczna i mogli dostosować się do rodziny z którą pracują. Często asystenci towarzyszyli rodzinom podczas min. wizyt w szkole, w Sądzie, u lekarza, u komornika, w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Urzędzie Miasta, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Asystenci adekwatnie do potrzeb rodziny podejmowali działania mające na celu usamodzielnienie jej członków. Asystenci wykonywali swoje obowiązki zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Potrzeby związane z realizacją zadań:

1. Dalsze doskonalenie warsztatu pracy asystenta rodziny.
2. Doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, mających kontakt z rodziną.
3. Kontynuowanie realizacji zadań, wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.
4. Założenie i rozwinięcie grupy wsparcia dla rodziców mających problemy wychowawcze.
5. Prowadzenie kampanii społecznych na rzecz zdrowej rodziny.
6. Współpraca z PUP w zakresie pozyskiwania miejsc pracy.